

osobní záležitostí a pouze jednou částí mého přístupu k práci. Mám za to, že každé takové sdělení je třeba přehodnotit v obecnější. Krajina Vysočiny je prostředím, které mi tuto možnost dokonale poskytuje. Zde se mohu tázat i odpovídat, sdělovat i nově poznávat. Je to místo vzniku tohoto mého projevu.

MK: Při realizaci díla vycházíš z již hotové a "uzavřené" myšlenky, nebo je to které dílo výsledkem spontánního (myšlenkového i akčního) procesu?

IK: Dá se říci, že vycházím ze základní myšlenky a mám představu toho, co chci vyjádřit i udělat, ale nebráním se působení okolí a inspiraci vznikající často až prací samotnou. Vidím souvislost v rozvíjení práce a linie myšlení. Pociťuji nutnost maximálního vyčerpání všech dostupných možností, ohmatání svého objektu ze všech stran. Objevuji v jedné akci množství jednotlivých, svébytných úkonů. Hledám návaznosti a vztahy a to mnohdy vzniká až v průběhu samotné akce-procesu, nebo při porovnání dokumentace. Díky tomu vznikají cykly a seriály více či méně na sebe navazující. Snažím se však omezit pouhé mechanické řazení.

MK: Uvažuješ při své práci v intencích nějakého (nyní odpusť...) "primárního estetického kánonu", nebo ti jde o to, vyjádřit vnější a vnitřní tvarové shody, které potom zákonitě vyplynou

do podob, jež prezentuješ na fotografiích? Jaký účel v tvé tvorbě splňuje fotografie?

IK: Za poslední dobu se toho o estetismu dosti namluvilo. Mám skoro pocit, že mezi mladšími (jako jsem já) se stalo téměř módou o tom hovořit. Dokonce se mě zdá, že v současné době jsou jedinci, stávající se téměř programově antiestetičtí, aniž by si uvědomovali, že to je stejným nesmyslem jako opak. Myslím, že výtvarný výraz by se měl pohybovat někde na pomezí těchto dvou rovin, bez snahy křečovitě se přiklánět na tu či onu stranu. Nezabývám se příliš tím, jsem-li estetický nebo ne, ale spíše o čem podstatném ve své práci "mluvím". Pokud se jedná o fotografii, mám za to, že by měla být co možná nejdokonalejší, v záběru i v technologii, neboť je to jediné, co kromě osobního prožitku zůstává. Měla by být schopna i vlastní existence. Pro někoho se sice jeví jako nepotřebná, ale pro mé pojetí práce je nezbytná, jak z důvodů případného převádění do serigrafie (neb se necítím fotografem více nežli grafikem), tak z důvodů porovnávání jednotlivých akcí a jejich dalších vztahů a souvislostí, které její pomocí odkryvám.

Redaktor, performer, básník a spisovatel Milan Kozelka (1948) zemřel v Praze 5. října 2014.

Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
Archiv výtvarného umění, o.s.

GFÚ

Vás srdečně zvou
na čtyřicátou šestou výstavu cyklu
Setkávání

Ivan Kafka:
Pár věcí
(projekty a realizace)

zahájení ve středu 5. listopadu 2014
v 16:30 hodin

úvodní slovo Jiří Hůla
kytara Eliška Balabánová

otevřeno 6. listopadu 2014 - 30. ledna 2015
po-pá 8.00-16.00 hodin

Geofyzikální ústav AV ČR
Boční II, 140 00 Praha 4-Spořilov
www.ig.cas.cz
www.artarchiv.cz

Výstavy Setkávání v GFÚ podporuje MČ Praha 4.

PROCES A TVAR, část rozhovoru mezi Milanem Kozelkou a Ivanem Kafkou, Praha, leden 1981

MK: Takřka všechny tvé realizace (až na několik výjimek) vznikají na Českomoravská vysočině. Můžeš několika slovy vylíčit svůj vztah k tomuto kraji? Jak přistupuješ ke krajině, respektive čím je předznamenán tvůj "akční vstup" (zásah) do krajiny?

IK: Krajina je pro mne jedním z důležitých míst, kde se cítím nejlépe. Je to volný otevřený prostor, dávající dostatek možností k přemýšlení, běhu, libovolnému zastavení, únavě a vysílení i odpočinku a smutku. Pokud si vzpomínám (nijak rád) na má období povinné školní docházky, tak jsem vždycky seděl v lavici, málokdy se soustředil na to, co se dělo právě okolo mne a bloumal při tom v přemýšlení krajinou, kterou jsem znal, nebo kterou jsem si vymýšlel. Po domácích útrapách, spojených s vykazováním ročních školních výsledků, nastal čas odjezdu ven. Skákal jsem tajně nadšením na chodbě a vyluzoval zvuky, abych vyrovnal přetlak, který se ve mně hromadil z představy dvouměsíčního volna v přírodě. Bylo to samozřejmě spojeno s místem, které jsem dobře znal, kde probíhalo mimo jiné sochařské sympozium v kamenolomu, které mne již tenkrát svým prostředím a způsobem práce velice přitahovalo. Tam jsem se vlastně poprvé setkal se sochami-kameny-objekty, stojícími v krajině a asi to byl jeden z důležitých prvků v mém vnímání. Mimoto jsem se v

*Ivan Kafka: Lesní koberec pro náhodné houbaře.
1986 - 1993, 1993.*

té době intenzivně začínal zabývat entomologií a v honbě za určitým druhem hmyzu jsem byl schopen v celém úseku lesa zpřevracet všechny ležící kameny a kusy dřev, to bylo vždy spojeno s fantastickým pocitem překvapení a vzrušení, co bude objeveno. A to by asi patřilo k mým prvním neuvědomělým zásahům v krajině, i když za jiným cílem, tak s oním pocitem napětí, který cítím při práci i dnes. Když jsem nedávno viděl tuto akci v „Psaní o Robertu Smithsonovi“, neměl jsem co dodat. Bylo to ono podstatné, co jsem ve formě vlastního prožitku znal a o co více v soukromém hledání a objevování jde.

MK: V čem se u tebe toto pojetí liší od práce ve vnitřním prostoru /prostředí/?

IK: Jedná-li se obecně o práci v prostoru, měl jsem vždycky zvláštní potřebu unikání z něho, lépe se mně pracuje v poloprázdné místnosti, kde moc nekoukám ven. Pokud bych mluvil o práci s prostorem, tak jsem se s ní setkal vlastně jen jednou, a to mě zpočátku vytrhlo z mého soustředění a rozvíjení práce v krajině. Bylo to v souvislosti s přípravou Malechova, kde jsem pak dělal Prostor průchodem porušitelný. Říkám zpočátku vytrhlo proto, že jsem byl nakonec rád. Mohl jsem si udělat novou věc, ve mně neznámém prostředí-prostoru, kterou bych jinak, bez tohoto mírného přinucení, těžko někdy a někde dělal. Každé vytržení v tomto smyslu, z vlastního dosavadního způsobu práce, má pro mne svůj význam v novém obohacení zkušenosti o další možnosti rozvíjení v jiném prostředí s jiným materiálem, ale ve směru mého přemýšlení a řešení problému. Každopádně přistupuji k prostoru jako k celku, který respektuji a se kterým pracuji, jeho vymezení je pro mne konečné. V něm neumísťuji, ale vymezuji svůj prostor vlastní.

MK: Co bývá většinou výchozím bodem, podle čeho se orientuješ?

IK: Tím prvotním bodem je většinou vyrovnání se s pocitem uvnitř mne, jistá potřeba objevení a sdělení, bez účasti lidí. To je ovšem čistě

